

Vojtěch KRAČMAR: *Pojetí medicíny v obci Pálenice*. Praha: FHS UK 2011, 47 s.

Bakalářská práce Vojtěcha Kračmara je dalším z výstupů projektu Terénní antropologická praxe, který realizujeme v jihoslovenské obci Pálenice od roku 2008. Vojta se v rámci tohoto projektu nejprve chtěl zaměřit na léčitelství, ale toto téma jej nakonec zavedlo k problematice vztahu a uchopení medicíny jako takové. Téma se ukázalo být natolik nosné, že se mu rozhodl věnovat i ve vlastní bakalářské práci.

Předkládaná bakalářská je na jednu stranu příkladem zdařilé etnografie ve smyslu teoreticko-metodologického přístupu současné sociokulturní antropologie, na stranu druhou však zatím určité nevyzrálosti etnografie ve smyslu žánru psaní. Autor provedl klasický etnografický výzkum, na němž bych vyzdvihla, že (1) přijížděl do obce s určitým záměrem, nechal se však terénem vést a neváhal téma svého výzkumu posunout tak, aby odpovídalo tomu, co v terénu našel jako klíčové; (2) za svým tématem šel opravdu cílevědomě – hledal vhodné informátory, vedle polostrukturovaných provedl i řadu neformálních rozhovorů a pozorování, což mu umožnilo získaná data kontextualizovat; (3) našel, uchopil a obratně prezentoval adekvátní teoretickou oporu, která mu umožnila sebraná data interpretovat v kontextu současné sociální vědy; (4) vlastní proces empirického výzkumu přesvědčivě reflektoval, a to jak v rovině subjektivní, tak epistemologické, navíc včetně problematiky týmového výzkumu.

Tyto kvality se promítají do textu bakalářské práce. Ten je tvořen pěti oddíly (Úvod – Teoretická část – Metodologie výzkumu – Empirická část – Závěry), z nichž Teoretická část (s. 8-15) a Metodologie výzkumu (s. 16-23) jsou ve smyslu reflexe literatury resp. použitých metod místy takřka příkladné. Autor dokáže být stručný, ale zároveň výstižný a logicky směřuje ke svému cíli. Tím je utvořit teoretický i kontextuální rámec k interpretaci vlastních dat. Ta jsou prezentována v sedmi kapitolách empirické části. Jakkoli i tento text je zajímavý, výše uvedená logika se zde již občas vytrácí a především autorova stručnost je zde spíše ke škodě než ku prospěchu věci. To je patrné třeba již z názvů jednotlivých kapitol. Nevidím např. rozdíl v obsahu kapitol s názvy *Jaké prvky nekonvenční medicíny používají obyvatelé Pálenice a jaký k nim mají přístup* (4.3) a *Lidová medicína v Pálenici, příklady nejpoužívanějších prvků nekonvenční medicíny a lidového léčitelství* (4.5), za nadměru kostrbatý lze považovat název kapitoly 4.1 *Pojetí zdraví, co to zdraví znamená*, lze položit otázku, proč není kapitola 4.4 *Odborník a magie* až za kapitolou 4.5 atp. Podobně je na některých místech poněkud nejasně strukturován vlastní text empirické části práce (např. s. 26 a spojitost třezalky tečkované s pitnou vodou), jinde je argumentačně kostrbatý (např. s. 37n), někdy ne zcela provázaný s ostatními částmi práce (např. oproti tvrzení na s. 39 v teoretické části práce není pojednáno pojetí medicíny v postmoderním smyslu a oproti tvrzení na s. 44 ani post-rurální společnosti, nýbrž je pouze prostřednictvím základní charakteristiky postmoderny vymezen rámec dalšímu uvažování).

Jisté nedostatky lze shledat i z formálního hlediska (zejm. syntax, občas interpunkce či překlapy, zarovnání a číslování obsahu, na některých místech rozjeté formátování písma atp.), nicméně jako školitel musím konstatovat, že v porovnání s tím, jak text vypadal v průběhu zpracování, jde vlastně jen o detaily. Co mě mrzí více je, že se v odevzdané práci zřejmě příliš neodrazila naše poslední konzultace, kde jsme mj. přestrukturovali standardní kapitoly a pasáže zhuštěného popisu (který jinak považuji za přínosný a originální prvek práce), upravili úvod atp.

Závěrem. Bakalářská práce Vojtěcha Kračmara je originálním, hutným a sevřeným textem. Jakkoli má své slabší stránky, autor jejím prostřednictvím jednoznačně prokázal schopnost volby relevantního tématu a jeho zpracování prostřednictvím kvalitně provedeného empirického výzkumu včetně interpretace dat v kontextu současné sociální vědy. Proto tuto práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji na rozhraní výborné a velmi dobré.